

DELEGACIJA EUROPSKE KOMISIJE
U REPUBLICI HRVATSKOJ

PRAVA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA

Projekt provodi
Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

OBITELJSKA MIROVINA

Opći uvjeti:

Da je osiguranik:

- imao 5 godina staža osiguranja ili 10 godina mirovinskog staža
- ispunjavao uvjete dužine mirovinskog staža za stjecanje prava na invalidsku mirovinu ili
- bio korisnik starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine ili
- bio korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju
- umro od posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Posebni uvjeti:

Članovi obitelji:

Udovica ili udovac ako:

- su navršili 50 godina života ili
- su mlađi od 50 godina života i ako je do smrti bračnog druga nastupila opća nesposobnost za rad ili je takva nesposobnost nastala u roku od jedne godine nakon smrti bračnog druga ili
- je nakon smrti bračnog druga ostalo jedno ili više djece koji imaju pravo na obiteljsku mirovinu, a udovica ili udovac obavljaju roditeljsku dužnost prema toj djeci. Ako tijekom trajanja prava po toj osnovi nastupi opća nesposobnost za rad, zadržavaju pravo na obiteljsku mirovinu dok postoji takva nesposobnost.

Ako udovica ili udovac do smrti bračnog druga nisu navršili 50, ali su imali 45 godina života, imaju pravo na obiteljsku mirovinu kad navrše 50 godina života.

Razvedeni bračni drug

- ima pravo na obiteljsku mirovinu ako mu je sudskom odlukom dosuđeno pravo na uzdržavanje.

Dijete

- stječe pravo na obiteljsku mirovinu ako je u trenutku smrti roditelja:
- mlađe od 15 godina života
- mlađe od 18 godina života, a prijavljen je službi za zapošljavanje, radi zaposlenja

- nesposobno za rad, odnosno ako kod njega postoji opća nesposobnost za rad,
- ako je opća nesposobnost za rad nastupila nakon dobi do koje se djeci osigurava pravo na obiteljsku mirovinu, a prije smrti osiguranika ili korisnika prava ima pravo na obiteljsku mirovinu ako ga je umrli uzdržavao do svoje smrti
- na redovitom školovanju ili započne takvo školovanje nakon smrti osiguranika, ali najduže do navršene 26. godine života.

Roditelj

- kojeg je osiguranik ili korisnik prava uzdržavao do svoje smrti
- ako je navršio 60 godina života (otac) ili 50 godina života (majka)
- ako je otac mlađi od 60 godina, a majka mlađa od 50 godina, ali je do smrti osiguranika ili korisnika prava nastala opća nesposobnost za rad sve dok takva nesposobnost traje, a ako za vrijeme trajanja ovog prava navršši 60, odnosno 50 godina života, trajno zadržava pravo na mirovinu.

Postupak ostvarivanja prava

Zahtjev se podnosi mjesno nadležnoj područnoj službi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Uz zahtjev potrebno je priložiti:

- smrtni list
- vjenčani list
- rodne listove za sve članove obitelji koji traže da im se prizna pravo na mirovinu
- školske potvrde za djecu na redovitom školovanju
- izjavu jesu li članovi obitelji zaposleni, odnosno koriste li neku drugu mirovinu

TJELESNO OŠTEĆENJE

Postoji kada kod osiguranika nastane gubitak, bitnije oštećenje ili znatnija onesposobljenost pojedinog organa ili dijelova tijela, a ti gubici ili oštećenja otežavaju aktivnost organizma i zahtijevaju veće napore osiguranika pri ostvarivanju njegovih životnih potreba.

Uvjeti

Pravo stječe osiguranik kod kojega tjelesno oštećenje od najmanje 30% nastane kao posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Vrsta tjelesnih oštećenja i postoci tih oštećenja utvrđeni su zakonom.

Postupak ostvarivanja prava

Postupak se pokreće na zahtjev osiguranika.

PROFESIONALNA REHABILITACIJA

Profesionalna rehabilitacija je skup aktivnosti (praktično stjecanje i primjena znanja, vještina i navika) radi osposobljavanja invalida za rad uz očuvanje njegove preostale radne i opće sposobnosti. Profesionalnom rehabilitacijom smatra se i prilagođavanje invalida rada za rad na poslu na koji će biti premješten, odnosno upućen nakon završene profesionalne rehabilitacije radi postizanja normalnoga radnog učinka uz normalan napor.

Profesionalna rehabilitacija uključuje postupke:

- a) prekvalifikacije – osposobljavanja za bitno drugačije poslove od onih koje je osiguranik obavljao
- b) dokvalifikacije – dopunsko osposobljavanje za obavljanje poslova prema preostaloj radnoj sposobnosti
- c) prilagođavanja za rad –postupno adaptiranje i postizanje normalnog radnog učinka, uz normalan napor.

Postupak

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju utvrđuje se rješenjem nakon ocjene radne sposobnosti (nalaz i mišljenje o invalidnosti), a utvrđuje ju nadležna ustrojstvena jedinica Zavoda na osnovi nalaza i mišljenja ovlaštenih vještaka.

STAROSNA I PRIJEVREMENA STAROSNA MIROVINA

Uvjeti

- uvjet starosti
- uvjet staža

Pravo na starosnu mirovinu stječe osiguranik :

- kada navršši 65 godina (muškarac) života i najmanje 15 godina mirovinskog staža
- kada navršši 60 godina (žena) života i najmanje 15 godina mirovinskog staža.

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu stječe osiguranik:

- kada navršši 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža (muškarac)
- kada navršši 55 godina života i 30 godina mirovinskog staža (žena).
- pravo na mirovinu osiguranik stječe od dana kada su ispunjeni uvjeti za mirovinu, a to pravo može ostvariti tek nakon prestanka osiguranja odnosno zaposlenja.
- postupak ostvarivanja prava na mirovinu se pokreće podnošenjem zahtjeva nadležnoj područnoj službi Zavoda, a može se podnijeti najranije dva mjeseca prije prestanka osiguranja.

INVALIDSKA MIROVINA

Uvjeti za stjecanje su:

1. postojanje invalidnosti
2. uvjet staža.

Invalidnost (nesposobnost za rad) izražava se kao :

- a) profesionalna nesposobnost za rad - kada je kod osobe zbog promjena u njenom zdravstvenom stanju, koje se ne mogu otkloniti liječenjem, njena radna sposobnost trajno smanjena za polovicu u odnosu prema tjelesno i psihički zdravoj osobi iste ili slične naobrazbe i sposobnosti, te se kod takve osobe utvrđuje preostala radna sposobnost, ako ju se može profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za rad s punim radnim vremenom

b) opća nesposobnost za rad - kada je kod osobe zbog promjena u njenom zdravstvenom stanju, koje se ne mogu otkloniti liječenjem, njena radna sposobnost trajno izgubljena

Uvjet staža :

1. **mora biti zadovoljen** – samo u slučaju da je invalidnost nastala zbog bolesti ili ozljede izvan rada i to prije navršenih 65 godina života osobe, kada joj mirovinski staž mora pokrivati najmanje trećinu radnog vijeka (odnosno trećinu vremena od dana kada je osoba navršila) :
  - 20 god. Života do dana nastanka invalidnosti,
  - 23 godine života od nastanka invalidnosti, ako se osoba nakon 20. godine života redovito školovala i stekla višu stručnu spremu,
  - 26 godina života od nastanka invalidnosti, ako se osoba nakon 20. godine života redovito školovala i stekla visoku stručnu spremu.

Razdoblje radnog vijeka se skraćuje za vrijeme koje je osoba provela na odsluženju vojnog roka i bila prijavljena na kao nezaposlena osoba na Zavodu za zapošljavanje.

Iznimno, pravo na invalidsku mirovinu pod blažim uvjetom staža, kod kojega radni vijek ne mora biti pokriven trećinom mirovinskog staža, stječe osoba kod koje je invalidnost nastala prije :

- a) 35. godine života, a ima višu stručnu spremu, ako je do dana nastanka invalidnosti navršila staž osiguranja od najmanje dvije godine, a ako osoba ima visoku stručnu spremu, ako je do dana nastanka invalidnosti navršila godinu dana staža osiguranja i ako je invalidnost nastala za vrijeme osiguranja ili u roku od jedne godine nakon prestanka osiguranja,
- b) 30. godine života, ako je osoba navršila najmanje godinu dana staža osiguranja i ako je invalidnost nastala za vrijeme osiguranja ili u roku od jedne godine nakon prestanka osiguranja.

2. **ne mora biti zadovoljen** – ako je invalidnost nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Postupak za ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu :

- pokreće se u slučaju kada je osoba :
  - a) zaposlena, odnosno kada ima svojstvo osiguranika u HZMO-u, i tada njezin liječnik opće medicine ispunjava prijedlog za ocjenu radne sposobnosti, koji se podnosi nadležnoj područnoj službi Zavoda
  - b) nezaposlena, odnosno nema svojstvo osiguranika u HZMO-u, i tada sama podnosi zahtjev nadležnoj područnoj službi Zavoda

Cjelokupna medicinska dokumentacija:

- mora ju pripremiti liječnik opće medicine osobe, koju zajedno sa svojim mišljenjem dostavlja nadležnoj područnoj službi Zavoda radi vještačenja invalidnosti

Utvrđivanje invalidnosti:

- odluku o postojanju invalidnosti donosi nadležna područna služba Zavoda, i to na osnovi nalaza i mišljenja ovlaštenih vještaka.

Kontrolni pregled :

- obavezan u slučaju da je kod osobe utvrđena invalidnost zbog profesionalne nesposobnosti za rad
- obavlja se u roku od 4 godine od dana utvrđene invalidnosti.
- Postupak pokreće nadležna područna služba Zavoda po službenoj dužnosti.

Revizija nalaza i mišljenja o invalidnosti :

- mora biti obavljena u roku od 30 dana,
- obavlja ju Stručno povjerenstvo, čije članove imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Za savjet, upute, informacije te pomoć
možete se obratiti u

**CENTAR ZA MIR, NENASILJE
I LJUDSKA PRAVA, OSIJEK**

Gundulićeva 34
031 206 887

ili u terenskim uredima:

**GRADSKO DRUŠTVO
CRVENOG KRIŽA NAŠICE**

Kralja Tomislava 6
(srijedom, dva puta mjesečno)

**GRADSKO DRUŠTVO
CRVENOG KRIŽA ĐAKOVO**

Kralja Tomislava 16
(četvrtkom, dva puta mjesečno)

URED BELI MANASTIR

Imre Nagya 8
(četvrtkom)

**GRADSKO DRUŠTVO
CRVENOG KRIŽA VUKOVAR**

204. Vukovarske brigade 41
(utorkom, dva puta mjesečno)

OPĆINA NEGOSLAVCI

Braće Nerandžića 2
(utorkom, dva puta mjesečno)

**CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB
VINKOVCI**

Duga ulica 2 *(svaki četvrtak)*

**GRADSKO DRUŠTVO
CRVENOG KRIŽA ŽUPANJA**

Dr. Franje Račkog 30b
(utorkom, dva puta mjesečno)

OVA BROŠURA JE TISKANA UZ FINANCIJSKU
POTPORU EUROPSKE UNIJE. SADRŽAJ OVE
BROŠURE JE ISKLJUČIVA ODGOVORNOST
CENTRA ZA MIR OSIJEK I NE MOŽE SE
NI POD KOJIM OKOLNOSTIMA SMAT-
RATI ODRAŽAVANJEM STAVOVA EU-
ROPSKE UNIJE.